



# LOMCE

## Implantación do currículo en Galicia



XUNTA DE GALICIA  
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN  
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

[EFPP]

estruturas da formación permanente do profesorado

FORMACIÓN

MARCO  
LEXISLATIVO

DESEÑO  
CURRICULAR

CURRÍCULO NO  
CENTRO

CURRÍCULO NA  
AULA

FORMACIÓN



# NIVEL 1 INFORMACIÓN INMEDIATA

BLOQUES	DESCRIPCIÓN
MARCO LEXISLATIVO	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lei Orgánica 8/2013 para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE)</li> <li>• Real Decreto 126/2014 polo que se establece o currículo básico da Educación Primaria.</li> </ul>
DESEÑO CURRICULAR	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Recomendación 2006/962/EC, do Parlamento Europeo y del Consejo, sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente.</li> <li>• Desenvolvemento da Disposición adicional 35ª da LOMCE.</li> <li>• Decreto de currículo de Educación Primaria.</li> </ul>
CURRÍCULO NO CENTRO	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Concrecións curriculares</li> <li>• Perfís de área e perfís competenciais.</li> </ul>
CURRÍCULO NA AULA	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Actividades Integradas: exercicio, actividades, tarefas, UDI.</li> </ul>

FORMACIÓN

MARCO  
LEXISLATIVO

DESEÑO  
CURRICULAR

CURRÍCULO NO  
CENTRO

CURRÍCULO NA  
AULA

A grayscale photograph of a person in a dark suit, white shirt, and patterned tie, holding a black pen and writing in a dark notebook. The person's hands are the central focus, with the pen tip touching the paper. The background is a plain, light color.

# MARCO LEXISLATIVO

Lei Xeral de Educación  
(LXE, 1970)

- Incorpóranse os **obxectivos** aos deseños curriculares modificando os plans de estudo anteriores (só baseados en contidos).
- Incorporase á práctica educativa a necesidade de elaborar **programacións de aula** que permitan concretar eses obxectivos.

Lei de Ordenación Xeral  
do Sistema Educativo  
(LOXSE, 1990)

- Os **proxectos de centro** son a decisión intermedia entre o deseño curricular e a programación outorgando unha gran importancia á acción colexiada.
- Substitúense “leccións” por “**unidades didácticas**”, núcleo esencial da programación de aula diferenciando tipos de contido (feitos, conceptos, procedementos, valores e normas).
- Establécense os **criterios de avaliación** para cada nivel, etapa e ciclo.

Lei Orgánica de  
Educación (LOE 2006)

- Incorporación das **competencias básicas** á ensinanza obrigatoria.

Lei Orgánica para a  
Mellora da Calidade  
Educativa (LOMCE 2013)

- Incorporación das **competencias clave** (tamén en Bacharelato).
- Concrecións curriculares que inclúen **estándares de aprendizaxe avaliábeis**.

# CURRÍCULO LOMCE

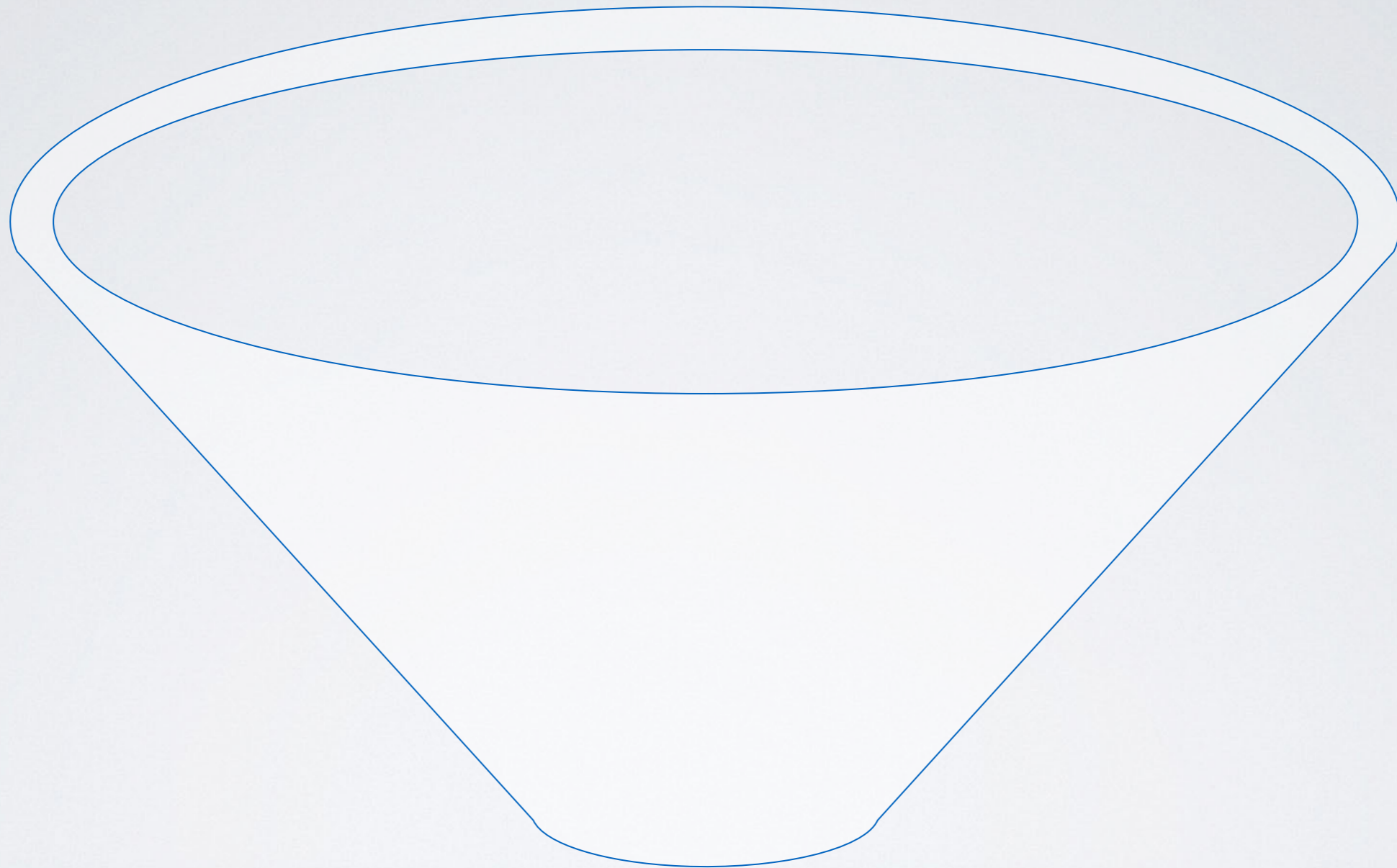
Obxectivos	de cada ensinanza e etapa educativa ( <b>LXE 1970</b> )
Competencias	capacidades para activar e aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos. ( <b>LOE 2006</b> )
Contidos	ou conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa e á adquisición de competencias.
Criterios de avaliación	son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describe aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos como en competencias; responden ao que se quere conseguir en cada disciplina. ( <b>LOXSE 1990</b> )
Estándares de aprendizaxe avaliáveis	especificacións dos criterios de avaliación que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer; deben ser observables, medibles e avaliáveis e permitir graduar o logro alcanzado. Deben contribuir a facilitar o deseño de probas estandarizadas. ( <b>LOMCE 2013</b> )
Metodoloxía didáctica	que comprende tanto a descripción das prácticas docentes como a organización do traballo dos docentes.

## COMPETENCIAS CLAVE

"Unha **competencia** é a capacidade para responder ás esixencias individuais ou sociais ou para poder realizar unha actividade ou unha tarefa (...). Cada competencia reposa sobre unha combinación das habilidades prácticas e cognitivas interrelacionadas, coñecementos (...), motivación, valores, actitudes, emocións e outros elementos sociais e comportamentais que poden ser mobilizados conxuntamente para actuar de maneira eficaz"

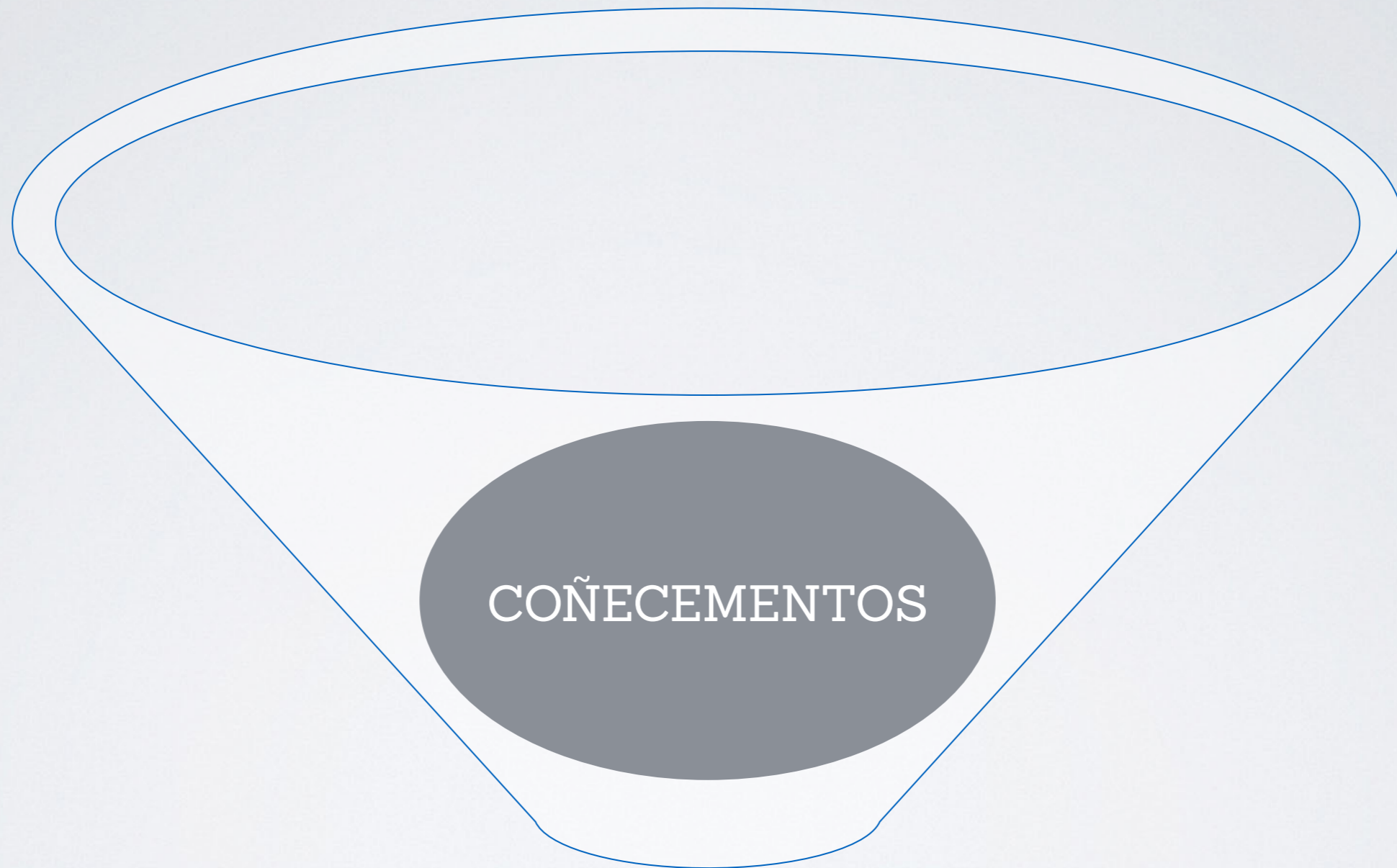
*OCDE -proxecto DeSeCo-, 2002, páx 8*

# EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS

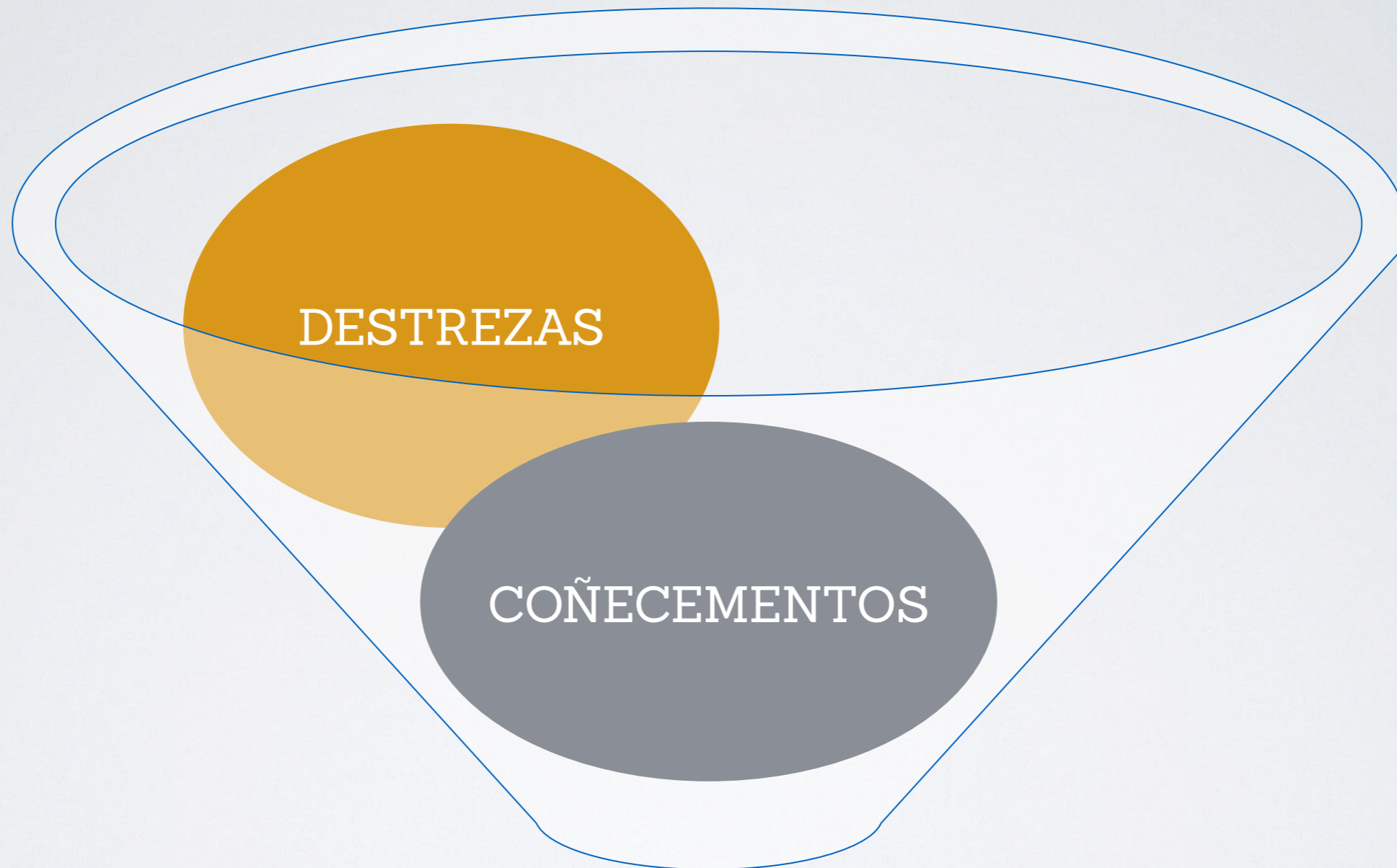




# EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS



# EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS



# EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS



# EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS



© Javier M. Valle, 2013

**DESEMPEÑO**

**RESOLUCIÓN DUNHA TAREFA CON EFICACIA**

# REAL DECRETO 126/2014

A efectos deste decreto, as **COMPETENCIAS CLAVE** do currículo son:

- Comunicación lingüística **CCL**.
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía **CMCCT**.
- Competencia dixital **CD**.
- Aprender a aprender **CAA**.
- Competencias sociais e cívicas **CSC**.
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor **CSIEE**.
- Conciencia e expresións culturais **CCEC**.

Potenciarase o desenvolvemento das competencias **CCL** e **CMCCT**.

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse **actividades de aprendizaxe integradas** que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en **máis dunha competencia ao mesmo tempo**.

## RECOMENDACIÓN 2006/962/EC, DO PARLAMENTO EUROPEO E DO CONSELLO, SOBRE AS COMPETENCIAS CLAVE PARA A APRENDIZAXE PERMANENTE

COMPETENCIAS CLAVE	KEY COMPETENCES
Competencia en comunicación lingüística	Communication in the mother tongue
	Communication in foreign languages
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	Mathematical competence and basic competences in science and technology
Competencia dixital	Digital competence
Aprender a aprender	Learning to learn
Competencias sociais e cívicas	Social and civic competences
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	Sense of initiative and entrepreneurship
Conciencia e expresións culturais	Cultural awareness and expression

# EDUCACIÓN PRIMARIA

## AVALIACIÓN DURANTE A ETAPA

- Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos serán os **criterios de avaliación**.
- **Procesos de aprendizaxe do alumnado**: será continua e global. Poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación.
- Os mestres/as avaliarán os **procesos de ensinanza e a súa práctica docente** para o que se establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.
- **Avaliación individualizada** ao finalizar **terceiro curso** de EP para comprobar o grao de dominio das destrezas, capacidades e habilidades en expresión e comprensión oral e escrita, cálculo e resolución de problemas en relación co grao de adquisición da CCL e CMCCT.

## AVALIACIÓN FINAL DA ETAPA

- O **Goberno**, previa consulta ás Comunidades Autónomas, establecerá os criterios de avaliación e as características xerais das probas.
- O resultado da avaliación expresarase en niveis.
- **Avaliación individualizada** ao finalizar **sexto curso** de EP con carácter informativo e orientador. Comprobarase o grao de adquisición das competencias CCL e CMCCT, así como o logro dos obxectivos da etapa.

## PRINCIPIOS METODOLÓGICOS

<p>METODOLOXÍA COMUNICATIVA, INCLUSIVA E PARTICIPATIVA</p>	<p>Dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan <b>integrar os elementos do currículo</b> mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa <b>resolución de problemas en contextos da vida real</b>.</p> <p>A adecuada selección da <b>metodoloxía é responsabilidade do centro</b> educativo.</p>
<p>APRENDIZAXE POR COMPETENCIAS</p>	<p>Deberán deseñarse <b>actividades de aprendizaxe integradas</b> que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Velarase por un <b>tratamento equilibrado das distintas competencias clave</b> nas programacións didácticas.</p>
<p>TRABALLO COLABORATIVO E EN EQUIPO</p>	<p>A acción educativa procurará a integración de distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus <b>diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe</b>, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmos.</p>




FORMACIÓN

MARCO  
LEXISLATIVO

DESEÑO  
CURRICULAR

CURRÍCULO NO  
CENTRO

CURRÍCULO NA  
AULA



DESEÑO  
CURRICULAR

# CONSTRUCCIÓN ESCALONADA DO CURRÍCULO REAL

Europa: propostas curriculares supranacionais.



**MECD e CCAA: deseño curricular nos Reais Decretos e Decretos autonómicos.**



Centro educativo: na súa concreción curricular.



Profesorado na aula: desenvolvemento de actividades e tarefas da programación.



Familia, comunidade escolar, redes: competencias para a vida.

## DISPOSICIÓN ADICIONAL 35<sup>a</sup>. INTEGRACIÓN DAS COMPETENCIAS NO CURRÍCULO

O Ministerio de Educación, Cultura e Deporte promoverá, en cooperación coas Comunidades Autónomas, a axeitada descrición das **relacións entre as competencias e os contidos e criterios de avaliación** das diferentes ensinanzas a partir da entrada en vigor desta Lei Orgánica.

A estes efectos, prestarase atención prioritaria ao currículo do ensino básico.

# ORDE (BORRADOR) POLA QUE SE DESCRIBE O PROCEDEMENTO PARA ESTABLECER AS RELACIÓNS ENTRE AS COMPETENCIAS, OS CONTIDOS E OS CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA EP, A ESO E O BAC

**Artigo 1.** As **competencias clave** no Sistema Educativo Español.

**Artigo 2.** **Descrición** das **competencias clave** no Sistema Educativo Español.

**Artigo 3.3** A adquisición eficaz das competencias clave por parte do alumnado (...), **require do deseño de actividades de aprendizaxe integradas** que permitan avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo.

**Artigo 4.5.** Os **criterios de avaliación** deben servir de referencia para valorar o que o alumnado sabe e sabe facer en cada área ou materia. Estes criterios de avaliación desglósanse en **estándares de aprendizaxe avaliáveis** (...). Estes estándares, **elementos de maior concreción, observables e medibles**, permitirán graduar o rendemento ou desempeño acadado nas competencias clave.

**Artigo 4.6.** O conxunto de estándares de aprendizaxe dunha área ou materia determinada dá lugar ao seu **perfil de área**. (...) Este perfil permitirá identificar aquelas competencias que se desenvolven nesa área ou materia.

**Artigo 4.7.** Todas as áreas e materias deben contribuír ao desenvolvemento competencial. O conxunto de estándares de aprendizaxe das diferentes áreas ou materias que se relacionan cunha mesma competencia dá lugar ao **perfil competencial**. A elaboración deste perfil facilitará a avaliación competencial do alumnado.

# DEFINICIÓN DAS DIFERENTES COMPETENCIAS CLAVE

Recomendacións  
do parlamento  
europeo e do  
consello



Análise

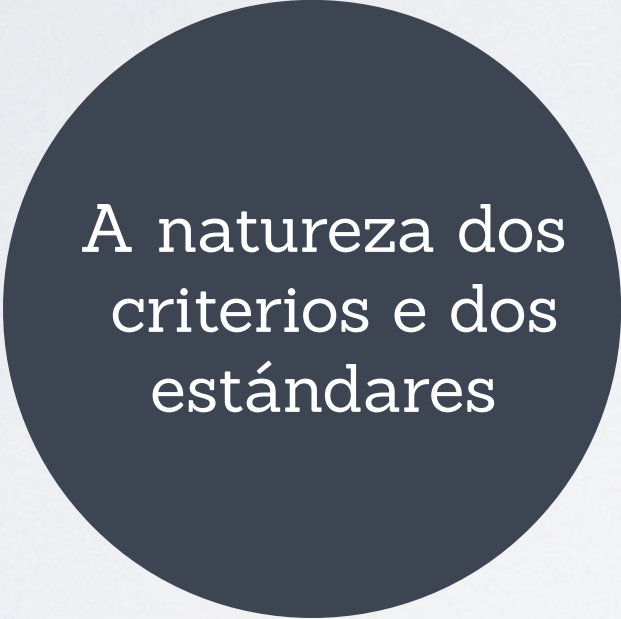
LOE

Borrador da Orden  
do MEC

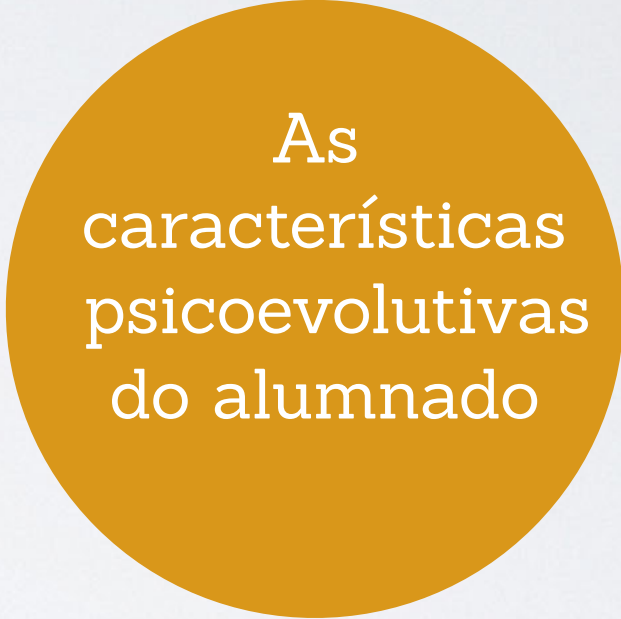


Análise

- Real Decreto 126/2014 establece o **currículo** para o conxunto da **etapa**.
- A Comunidade Autónoma de Galicia efectúase a **secuenciación** para os seis cursos académicos da etapa tendo en conta:



A natureza dos  
criterios e dos  
estándares



As  
características  
psicoevolutivas  
do alumnado

- Hai criterios e estándares comúns a todos os cursos e outros propios de cursos concretos.
- Ao remate da etapa de Educación Primaria deberán estar todos acadados.

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
3º de Educación Primaria				

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
3º de Educación Primaria				
		<p><b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b></p>		



## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
3º de Educación Primaria				
		<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
3º de Educación Primaria				
		<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	<p>MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.</p> <p>MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.</p>	<p><b>CMCCT CAA</b></p> <p><b>CMCCT CAA CSIEE</b></p>

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
<b>3º de Educación Primaria</b>				
	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>
	B2.19 Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	<b>CMCCT CAA CSIEE</b>

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
3º de Educación Primaria				
b g	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>
	B2.19 Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	<b>CMCCT CAA CSIEE</b>

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
3º de Educación Primaria				
b g	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>
	B2.19 Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	<b>CMCCT CAA CSIEE</b>
6º de Educación Primaria				

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
<b>3º de Educación Primaria</b>				
b g	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>
	B2.19 Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	<b>CMCCT CAA CSIEE</b>
<b>6º de Educación Primaria</b>				
		<b>B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</b>		

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
<b>3º de Educación Primaria</b>				
b g	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>
	B2.19 Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	<b>CMCCT CAA CSIEE</b>
<b>6º de Educación Primaria</b>				
		<b>B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</b>	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizando, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	<b>CMCCT CCL CAA CSIEE CD</b>

## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
<b>3º de Educación Primaria</b>				
b g	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>
	B2.19 Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	<b>CMCCT CAA CSIEE</b>
<b>6º de Educación Primaria</b>				
	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais	<b>B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</b>	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizando, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	<b>CMCCT CCL CAA CSIEE CD</b>



## ELEMENTOS DO CURRÍCULO

OBX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMP. CLAVE
<b>3º de Educación Primaria</b>				
b g	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	<b>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</b>	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.	<b>CMCCT CAA</b>
	B2.19 Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicando á resolución de problemas. Revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	<b>CMCCT CAA CSIEE</b>
<b>6º de Educación Primaria</b>				
b e g i	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais	<b>B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</b>	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizando, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	<b>CMCCT CCL CAA CSIEE CD</b>

CRITERIOS DE  
AVALIACIÓN  
ESTÁNDARES DE  
APRENDIZAJE



INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN



CONTIDOS

COMPETENCIAS  
CLAVE



FORMACIÓN

MARCO  
LEXISLATIVO

DESEÑO  
CURRICULAR

CURRÍCULO NO  
CENTRO

CURRÍCULO NA  
AULA



CURRÍCULO  
NO CENTRO

# CONSTRUCCIÓN ESCALONADA DO CURRÍCULO REAL

Europa: propostas curriculares supranacionais.



MECD e CCAA: deseño curricular nos Reais Decretos e Decretos autonómicos.



**Centro educativo: na súa concreción curricular.**



Profesorado na aula: desenvolvemento de actividades e tarefas da programación.



Familia, comunidade escolar, redes: competencias para a vida.

## CONCRECIÓN CURRICULAR NOS CENTROS

Contextualización  
dos estándares  
avaliables en  
todas as áreas

Perfil de área e  
perfil  
competencial

# ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE DE CIENCIAS DA NATUREZA

## CIENCIAS DA NATUREZA (3º EDUCACIÓN PRIMARIA)

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	1ªEV	2ªEV	3ªEV	INSTRUMENTOS AVALIACIÓN
CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita de maneira ordenada, clara e limpa, en diferentes soportes.	4				
CNB1.1.2. Manifesta certa autonomía na observación, planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	4				
CNB1.2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno mediante a observación obtén unha información.	4				
CNB1.3.1. Coñece e aplica estratexias para estudar e traballar de forma eficaz individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	4				
CNB2.1.1. Explica a morfoloxía externa do propio corpo, o seu funcionamento nun sentido global e os cambios nas distintas etapas da vida.	4				
CNB2.1.2. Coñece os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo.	4				
CNB2.2.1 Emprega hábitos de hixiene, de exercicio e de alimentación sa na escola.	4				
CNB2.2.2. Recoñece algúns factores causantes das enfermidades máis habituais (caries, catarros, gripe e obesidade) e aplica actuacións para a súa prevención.	4				
CNB2.3.1. Clasifica alimentos en función dos nutrientes principais.	4				
CNB2.3.2. Diferencia entre dieta equilibrada e non equilibrada e elabora un menú saudable na escola.	4				

## PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Enténdese por procedemento o **MÉTODO/PROCEDEMENTO** que se vai utilizar para avaliar o progreso do alumnado e o método/procedemento que pretende implementar para levar a cabo os apoios, reforzos e recuperacións.

## TÉCNICA DE AVALIACIÓN

"A avaliación inclúe unha variedade de técnicas de avaliación, entendéndoas como "calquera instrumento, situación, recurso ou procedemento que se utilice para obter información sobre a marcha do proceso" (**Zabalza**).

## INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

En xeral entendemos por instrumentos de avaliación todos aqueles documentos ou rexistros utilizados polo profesorado para a observación sistemática e o seguimento do proceso de aprendizaxe do alumnado.

## TÉCNICAS DE AVALIACIÓN DO DESEMPEÑO

- Método de casos
- Proxectos
- Diario
- Solución de problemas
- Debate
- Ensaio
- Técnica de pregunta
- Portafolios

## TÉCNICAS DE OBSERVACIÓN (completan ás anteriores)

- Entrevista
- Rexistro anecdótico
- Lista de cotexo
  - Si/Non
- Escalas de estimación
  - Categorías:
    - Sempre, algunhas veces, nunca
    - Consolidado, en proceso, iniciado
  - Descritiva
  - Numérica
- Rúbricas

En moitas das técnicas recollidas utilízanse, a súa vez, probas escritas, probas orais, mapas conceptuais...



## PERFIL DE ÁREA / CIENCIAS DA NATUREZA 3º EDUCACIÓN PRIMARIA

CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita de maneira ordenada, clara e limpa, en diferentes soportes.

CNB1.1.2. Manifesta certa autonomía na observación, planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.

CNB1.2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno mediante a observación obtén unha información.

CNB1.3.1. Coñece e aplica estratexias para estudar e traballar de forma eficaz individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.

CNB2.1.1. Explica a morfoloxía externa do propio corpo, o seu funcionamento nun sentido global e os cambios nas distintas etapas da vida.

CNB2.1.2. Coñece os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo.

CNB2.2.1. Emprega hábitos de hixiene, de exercicio e de alimentación sa na escola.

CNB2.2.2. Recoñece algúns factores causantes das enfermidades máis habituais (caries, catarros, gripe e obesidade) e aplica actuacións para a súa prevención.

CNB2.3.1. Clasifica alimentos en función dos nutrientes principais.

CNB2.3.2. Diferenza entre dieta equilibrada e non equilibrada e elabora un menú saudable na escola.

CNB3.1.1. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico.

CNB3.1.2. Observa, identifica e recoñece as características das plantas do seu contorno e clasifícaaas con criterio científico.

## PERFIL DE ÁREA / CIENCIAS DA NATUREZA 3º EDUCACIÓN PRIMARIA

CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita de maneira ordenada, clara e limpa, en diferentes soportes.

CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita de maneira ordenada, clara e limpa, en diferentes soportes.

CNB3.2.2. Rexistra e comunica de xeito oral e escrito os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado.

CNB4.1.1 Coñece algunhas fontes de enerxía, os seus usos e a súa intervención na vida cotiá.

CNB4.1.2. Emprega actitudes responsables de aforro enerxético e de recollida de residuos na escola.

CNB4.2.1. Explica os cambios de estado da auga en fenómenos naturais e situacións da vida cotián.

CNB4.2.2. Realiza experiencias sinxelas para identificar as forzas que fan que os obxectos se movan en situacións reais.

CNB4.3.1. Compara densidades de diferentes sustancias que emprega diariamente con respecto á auga.

CNB4.3.2. Realiza algunhas mesturas de uso doméstico e presenta conclusións dos resultados.

CNB5.1.1. Coñece e emprega obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso cotián na escola analizando o seu funcionamento.

CNB5.1.2. Identifica e explica a enerxía que empregan obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso habitual na vida cotiá.

CNB5.2.2. Aplica os coñecementos ao deseño e construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo, empregando operacións matemáticas no cálculo previo, así como as tecnolóxicas: unir, cortar, pegar...

## RÚBRICAS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES	COMPETENCIAS CLAVE
b  e  g	<p>B2.1. Números naturais ata o 999</p> <p>B2.2. Nome e grafía dos números ata o 999.</p> <p>B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas e centenas</p> <p>B2.4. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras</p> <p>B2.5. Identifica o número anterior e o seguinte a un dado</p> <p>B2.6. Identifica o número maior, o menor e o igual a un dado</p> <p>B2.7. Redondear, aproximar e estimar</p> <p>B2.8. Construción de series ascendentes e descendentes</p>	<p>B2.1. Ler, escribir e ordenar números enteiros utilizando razoamentos apropiado.</p>	<p>MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 999.</p>	<p>CMCCT</p> <p>CCL</p>
			<p>MTB2.1.2. Identifica o valor de posición das cifras en situacións e contextos reais</p>	<p>CMCCT</p> <p>CAA</p>
			<p>MTB2.1.3. Realiza correctamente series tanto ascendentes como descendentes</p>	<p>CMCCT</p> <p>CAA</p>

## RÚBRICAS



POSIBLE  
TAREFA

A cesta da compra

RÚBRICA DO CRITERIO AVALIACIÓN		ESTÁNDAR		ÁREA		NIVEL	
EXEMPLIFICACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	+ ALTAS CAPACIDADES	A NIVEL ALTO	B NIVEL MEDIO ALTO	C NIVEL MÍNIMO ESIXIDO	D NIVEL BAIXO	- NECESIDADES ESPECIAIS SIGNIFICATIVAS
<p><b>MTB2.1.1.</b> Le, escribe e ordena números ata o 999.</p> <p><b>DESGLOSAR</b></p> <p>1.-Proceso (P)</p> <p>2.-Contido (C)</p> <p>3.-Contexto (Cx)</p>	<p><b>DESEMPEÑO</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Solución de problemas</li> <li>• Casos</li> <li>• Proxectos</li> <li>• Diario</li> <li>• Debate</li> <li>• Ensaíos</li> <li>• Probas</li> <li>• Portafolios</li> <li>• OBSERVACIÓN</li> <li>• Entrevista</li> <li>• Lista de cotexo</li> <li>• Escalas</li> <li>• Rúbricas</li> </ul> <p><b>COMPETENCIAS CLAVE</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• CMCCT</li> <li>• CCL</li> </ul>	Segundo o grupo clase e o perfil individual	<p>P.-Le, escribe e ordena os números en calquera situación.</p> <p>C.-Todos os contidos</p> <p>Cx.- En situacións reais da vida colaborando con outros compañeiros e familia.</p>	<p>P.- Le, escribe e ordena os números habitualmente</p> <p>C.-Usa unidade,decena, centena.</p> <p>Identifica o número maior, o menor e o igual a un dado.</p> <p>Cx.-En situacións da vida real xunto a amigos.</p>	<p>P.-Le e escribe os números en situacións desenvolvidas na aula.</p> <p>C.- Usa unidade,decena e centena</p> <p>Cx.- En problemas moi sinxelos dados</p>	<p>P.-Precisa axuda para ler e escribir os números.</p> <p>C.- Non define decenas, centenas, só unidade</p> <p>Cx.- En problemas sinxelos dados polo profesorado</p>	Segundo o grupo clase e o perfil individual

# RÚBRICAS: Descripción das categorías do dominio cognitivo

## MENOR NIVEL COGNITIVO

COÑECEMENTO

Evocación de feitos, datos, principios, termos do mesmo xeito que foron aprendidos

COMPREENSIÓN

Establecemento de relacións, conceptos, ordeamento, analoxías

APLICACIÓN

Resolver problemas, explicar fenómenos, xeneralización, exemplificación

ANÁLISE

Identificar elementos, establecer as súas relacións, hipóteses

SÍNTESE

Construcións, organizar elementos, conclusións, inferencias

AVALIACIÓN

Emisións de xuízos, implicacións, posicionamento

CREACIÓN

Transferencia, obter novas ideas e produtos

## MAIOR NIVEL COGNITIVO

FORMACIÓN

MARCO  
LEXISLATIVO

DESEÑO  
CURRICULAR

CURRÍCULO NO  
CENTRO

CURRÍCULO NA  
AULA

## RÚBRICAS

AXUDA	AUTONOMÍA
EVENTUALIDADE	FRECUENCIA
SINXELEZA	COMPLEXIDADE
CONCRECIÓN	ABSTRACCIÓN
FUNCIONALIDADE BÁSICA	FUNCIONALIDADE COMPLEXA
CONTEXTO FAMILIAR	CONTEXTO NOVIDOSO
RUTINA	CREATIVIDADE
AUTOMATISMO	CONCIENCIA
OBRIGACIÓN	VOLUNTARIEDADE/ MOTIVACIÓN
IMPERFECCIÓN	PERFECCIÓN

GRADUADORES

# RÚBRICAS

GRADUADORES



## GRAO DE ADQUISICIÓN

- Todo
- Aspectos principais
- Situacións básicas

## COMPLEXIDADE

- Tarefas
- Actividades
- Exercicios

## MOMENTO

- Tempo real
- Planificación previa

## PÚBLICO

- Presencia
- Ausencia

## RÚBRICAS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
B1.5. Comprensión e produción de textos orais para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• CCL</li> <li>• CAA</li> <li>• CSC</li> <li>• CSEIEE</li> </ul>
		LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• CCL</li> <li>• CAA</li> </ul>
		LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• CCL</li> <li>• CSIEE</li> <li>• CAA</li> </ul>
		LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates	<ul style="list-style-type: none"> <li>• CCL</li> <li>• CSIEE</li> <li>• CAA</li> </ul>



## RÚBRICAS: Exemplo

**LGB1.4.3.** Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.



VER  
RÚBRICA

FORMACIÓN

MARCO  
LEXISLATIVO

DESEÑO  
CURRICULAR

CURRÍCULO NO  
CENTRO

CURRÍCULO NA  
AULA

# RÚBRICAS

PROBA  
AVALIACIÓN  
DIAGNÓSTICA

ESTÁNDARES

RÚBRICAS